

L'actualitat política

Els homes polítics d'Espanya van parlant. Després d'en Maura, en Melquíades Álvarez, i finalment, en Lerroux. La política central segueix el seu curs, després d'ensorrada la monarquia. Les paraules volen al vent i els fets van quedant inèdits.

Van deu mesos transcorreguts d'ençà de la proclamació de la República. La llei fonamental de l'Estat, ha sigut promulgada amb penes i treballs. I quan calia demostrar amb fets l'esperit liberal i comprensiu de la Cambra, resolent d'un cop, l'únic problema vital d'Ibèria, el problema de la llibertat de Catalunya, es perd el temps amb interpel·lacions estèrils i comença la discussió d'unes lleis complementàries, que no porten tanta pressa, com la de l'Estatut de Catalunya. I en tant nosaltres, catalans, podem parlar així, els homes polítics d'Espanya van discurssejant, i de quina manera més llastimosa! Amb el mateix sò i tarannà dels homes polítics de la monarquia.

Uns ja es posen, malgrat els pactes i les promeses fetes, resoltament enfront de nostre Estatut, amenaçant-nos i tot. Altres, com en Lerroux, més fins o més perspicaços, intenten fer prevaldre, sobre el nostre autodeterminisme, el dret d'unes Corts forasteres a nosaltres, per a donar o no donar o regatejar l'Estatut, baratant així aquell principi liberal de l'autodeterminació, per un vergonyós dret de petició, que ni necessitàvem que ens fos concedit, ni de sa concessió els en sabem grat una engruna.

Malgrat les paraulades i estridències esquerranes que a voltes han estat llençades en el Congrés espanyol, no creiem ni creurem en una renovació de sentiments i esbandidament de prejudicis monàrquics i centralistes, en tant resti en peu la solució del problema de la nostra llibertat. Allà on s'hauria demostrat un veritable esperit demòcrata, modern, avençat, comprensiu i cordial de la Cambra espanyola i dels seus homes més representatius, hauria estat en l'acceptació i votació immediata i sense recels de l'Estatut de Catalunya, presentat ja fa mig any en nom dels drets infrangibles de la nostra Pàtria i en compliment d'un pacte al qual podran donar ara totes les interpretacions que vulguin, els no gaire interessats a complir-lo, però que en el fons de nostra consciència de catalans, sabem que els nostres homes no podien concloure'l, sinó significava la fi de l'esclavitud de Catalunya, en el moment del triomf de la República.

La prèdica d'en Lerroux, ací i allà, amb tot i haver defensat aparentment nostra llibertat, és la que ens ha produït més mal efecte dels tres predicots abans esmentats, per la significació que dintre la política espanyola té el senyor Lerroux. Coneixem al quefe radical de fa molts anys. Encara el recordem capitanejant aquells *jóvenes bárbaros* que cridaven *Muera Cataluña* en plenes Rambles de Barcelona. Encara el recordem, quan dient-se republicà i liberal, va venir a Catalunya enviat per la monarquia, per a dividir els catalans i crear un partit d'odi a totes les nostres reivindicacions, predicant les idees més exaltades per a encendre els baixos instints de les masses incultes. Aia se'ns presenta novament a Catalunya, on la crida d'en Maura als elements conservadors no va fer cap efecte, amb l'intent d'arreglar totes les colles perdudes d'egoistes, de panxa-contentes, d'inadaptats, de clericals i fins d'upetistes i monàrquics, per a formar un partit amb la mateixa bandera d'en Maura, disfressada amb lluïssors d'un liberalisme ben entès i mesurat, que defensarà l'Estatut de Catalunya, si aquestes Corts el volen donar i en la forma que el vulguin donar, tot dient de passada, per a que comencem a sapiguer-ho, que podria ésser que aquestes no el donessin, encara que ja ens notifica que aleshores les altres *n'haurien de parlar*.

Aquestes Corts o les altres... I perquè no unes altres encara? Coneixem aquests trucs de la política espanyola. Sempre ha estat igual. Prometre, quan s'ha de menester, que el prometre no fa pobre. Després donar allargos i més allargos, promoue discòrdies, tergiversar fets, donar interpretacions capcioses a pactes convinguts, i un bon dia, quan ja es creu cansat, dividit o distret l'adversari, deixar-ho córrer tot i amenaçar encara.

Ara en Lerroux ja admet i ens ho fa saber, la possibilitat de que aquestes Corts no resolguin el problema de Catalunya. Mentrestant tracta d'organitzar ací mateix, un partit amb el qual procuraria oposar-se a qualsevol actitud ferma que pogués prendre Catalunya davant l'engany, partit que defensaria la resolució del nostre plet, per unes vies legals interminables. I heus ací, com veiem encara al Lerroux de sempre: fi, elegant, polític, preparant-se a intervenir novament en nostres qüestions interiors, dividint la força de Catalunya i bogant per la sobirania del Parlament espanyol sobre un dret nacional nostre, i per a un cas de que l'actual Parlament escamotegés nostra llibertat, deixant-la a l'albur d'unes altres Corts que ja sap ell, que serien menys revolucionàries i amb menys compromisos que aquestes.

Es aquest discurs d'en Lerroux, fruit d'una conxorxa de la política centralista? Sense assegurar-ho, jo em permeto creure-ho.

Qualsevol dia, per qualsevol fútil pretext, una votació adversa a l'actual Govern, cosa molt possible (votació que el mateix pot ésser filla d'un veritable sentiment, com ésser-ho d'una jugadeta política o personal i encara també d'un conveni preestablert), fa esclatar la crisi. Els mateixos elements influents de la política central, indicaran a Lerroux, que ja es va preparant el terreny, per a substituir al gabinet Azaña. En Lerroux comença la seva política. En el govern desenrotlla una acció rectificadora d'alguns

actes de l'actual, per a fer-se ben veure d'alguns elements. I davant d'una oposició, ja preparada o veritable, no podent governar folgadoament amb aquestes Corts, les disol. L'Estatut de Catalunya resta enterrat i en peu només la promesa del capdill radical de que les vinentes Corts, *ja en parlaran*. Constituïda la nova Cambra, s'haurien de nomenar noves comissions que dictaminessin respecte l'Estatut i a la fi en el cas millor, aniria a les Corts i encara com una mercé que s'ens feia, un codi sense consistència i sense substància que deixaria a Catalunya, com una regió amb quatre brins descentralitzadors, sense personalitat i sense autonomia, sotmesa al poder central d'una República unitària i carrincona.

I per si davant d'aquesta actitud de la política espanyola, Catalunya per boca d'en Macià o d'un altre capdill, s'alçava irada, reclamant uns drets que no han prescrit ni prescriuran mai, perquè els drets d'un poble són inalienables, ja ha preparat la prespicàcia política d'en Lerroux, el seu partit a Catalunya, partit de convivències i conxorxes indignes, una espècie de Lliga Regionalista Republicana, que s'oposaria a tota acció digna, esperant l'almoïna de la llibertat més minsa, pidolant i pescant beneficis personals, amb menyspreu dels sagrats interessos de Catalunya i del nostre dret total i absolut d'homes lliures, fills d'una Pàtria lliure.

Aixís veig jo el discurs d'en Lerroux, donant una ullada retrospectiva i procurant endinzar-me en l'avenir. La desconfiança absoluta que em mereix el capdavanter del partit radical, em fa discrepar de molts que creuen en la sinceritat d'un home, que mai ha dit clar el seu pensament, d'un home que s'ha caracteritzat sempre per ésser de tots els polítics espanyols, el que més ha sapigut, com vulgarment es diu, nadar i guardar la roba.

Em faix eco d'un pessimisme exagerat? No ho crec. Per temperament, jo no soc gens pessimista. Ans el contrari: sento un optimisme ilimitat. Crec que la gran força catalana actual, que reclama la immediata implantació de l'Estatut de Catalunya íntegre, s'imposarà cada dia més. Tenim confiança, per altra part, en el gran patriota que avui presideix la Generalitat de Catalunya i el creiem amb prou clara visió de les coses i amb prou valentia, per a desbaratar els plans maquiavèlics dels polítics espanyols i les dilacions que volguessin donar a la solució del problema de la nostra llibertat, exigint l'acompliment d'un pacte, sense mesquineses impròpies d'esperits liberals.

No ens ha d'assenyalar camins ni un Lerroux, ni cap polític foraster. Catalunya en l'Estatut, hi ha posat el màxim de cordialitat: massa cordialitat i tot. Els nostres drets són superiors als que ens hem assenyalat en aquell Codi. I ja és hora de donar-li estat legal, sense regatejós i sense insinuacions de retards.

Per tot això no ens plau l'oratória lerrouxista i per aquest mateix motiu reiterem la confiança en D. Francesc Macià, veritable seny i capdill de Catalunya.

REMIGI JUNCA

Muuu!

Hi ha una dita castellana que diu: «Parlà el brau i digué: Muuu!», i això mateix ha succeït amb Massó i Llorens, líder (?) dels separatistes reaccionaris, i que a més de polític és enginyer.

El Carril de fa uns dies ens ofereix una mostra de llur literatura biliosa.

Exiliat per una futesa, ara, després d'haver combatut constantment l'obra de Macià, i tractant de posar el desacord entre els seus homes, ha retornat, ha parlat i ha guillat.

L'obra de Massó i Llorens no té altre qualificatiu que d'infant rebec, i encara amb mala sombra.

Tanmateix, és xiroia llur actuació a Catalunya aquesta vegada.

Després d'explicar com ha trobat casa seva (per ara bé) ha marxat altra volta, havent cobrat 50.000 pesetes que el govern de la República li ha regalat, tot i dient que aquesta fa coses mal fetes. I tantes que en fa!

Nosaltres, senyor Massó, trobem que haver-l'hi regalat 50.000 pesetes és una cosa molt mal feta. En canvi, podrien haver servit per a quelcom del que vostè assenyala en el seu article, que ha tingut la pre-

caució de fer publicar una volta ha estat fora.

Nosaltres ens atreviríem a dir al senyor Massó i Llorens, enginyer, que per fer riure no cal que torni. Els seus el comparen a l'avi Macià, però ben mirat, no sabem veure aquesta comparança.

Si bé ha estat exiliat, en canvi no ha fet res de positiu per Catalunya. El temps que no ha treballat l'ha cobrat, i se'n ha tornat a cuidar-se del negociet. No sabem veure, repetim-ho, la comparança amb Macià, que ha donat la fortuna per l'ideal.

I després de tot, quan ja podia quedar-se a Catalunya (si és que tant se l'estima) se'n va tot dient als seus: «Aneu fent, que quan ho tindreu tot arreglat, ja tornaré per a recollir el llorer de la glòria». No sabem veure, tornem a dir, la comparança amb Macià, que al front dels seus homes enderroca un règim immoral, adequat per al senyor Massó i els seus.

I no retraïem més coses, que són moltes, perquè fins i tot, dient la veritat, això ens repugna.

Quan marxa un home com Massó i Llorens, no hi ha més que una única exclamació pels vertaders idealistes: Bon vent i barca nova.

DR. REBROTTI